

اِسْتِشْنَا

نومرو ۱۳

بِخَشَنه

۴ کانون اول ۱۳۲۴

قانون اساسیمز فصل اصلاح اولئمالی

رفیق محترم استانبول مبعوثی احمد نسیمی بکه

اقوام سالفه و حاضردهه تکامل سیاینک وجوه حصوله دأر معلومات تاریخیه کوزدن کچیریلوبده انسانلرک عالمه، قبیله وعشیرت حاللارنده بدویتدن ترکبات و توسعات تدریجیه ایله ملت و دولت هیئتده مدینه، مضبوط و منتظم جمعیات مدنییه، انقلاب وانتقاللرینک کافه صفحایله کیفیاتی تدقیق ایدیله جک اولورسه قوانین اساسیه دیدیکمز کلیات مقدسه نك احتوا ایلدیکی حقوق اصلیه سیاسیه، حتی بشریه، همان دأماً طوعاً بخش واعطا صورتنده دکل، استحصال ویا استرداد طریقنده وجودپذیر اولدینی اکلاشیلیر.

طینت بشرده حسن ایله قبیح متفاوتاً حصه یاب اولدقلمی اینچون اعمال بشریه صلاحدن زیاده فساده محمول اوله بیله جک ماهیانه صدور ایدر. هر دولتک تشکیل وتأسس، استیلا واعتلا، زمانلرنده رؤسائنده کورولن علو ذات وصفائندن بعد زمان اختلافده اثر قالماز وبوده کسب و اغتنامه و فرت و بلکه افراط یوزندن سفاهت ورخاوت ظهور ایتمی؛ اکثریا قابلیت حاکمیتی افنا ایتمکدن طولانی مغلوب اولان اقوام ایله اختلاطک - طبقی سرایت مرض بولنده - افساد اخلاقه، علل روحانییه مؤدی اولمسی مثللو حالاندن نشأت ایدر. اتساع و انبساط ایله انضباط وانتظامک مترافقاً تمشیت وتأمین اولنه مامسی ملکه انشقاق واضمحلاله نتیجه ویردیکندن تعدیلات و بلقابه اختلالات یوزکوسترر. انحطاط دورلرنده ایسه رأس ادارهده استحالات سیئه دن مصون قالمش، صالح، مستقیم، ذکا-تی وغیرتی

حراست نفس و جاه و مالدن ملتک خیر و اقبالنه تحویل و صرف ایده جک
 حیتمند، فداکار کیمسه لر کورمک میسر اوله مدیغندن مملکت زندانلره کومولن
 اولاد و یاراننک اینلری، وطنی سون رفیق و نمره حیاسندن، وسیله معیشتندن
 جدا و محروم بر اقلمش زوجه لرک، آنالرک، قرنداشلرک فغانلری آرمسند افوله
 باشلار. فقط ... بویله حالت نزعنه ایصال ایدیلملر ملترلره بعضاً اوپله بر یقظان،
 اوپله بر انتباه قوا، اوپله فوران احساس و قوعه کلیرکه عقله حیرت ویرر.
 ایشته روی زمینده بروجه استقلال و حاکمیت و وظیفه مقدرة سیاسی هنوز
 منتهی اولمیان بر ملت مظلومه صوک دملرنده اخارقلر کوسترر: زحم و المنده قوت،
 یأسنده امید و جسارت بولور. و یورور: مهیب ودهاش بر طور اعتماد و قناعتله
 یورور، ظلم و استبدادی - حرکت رجعیه خافانه سنده - قووالار، طوتار، یره
 چاربار، اندن حقنی، حق مغضوبی آلیر، قاورار، پنجه آهنین ایله قاورار و صاقلار.
 قانون اساسیلر بر معاهده دن زیاده بر عهدنامه یه. بر مقاوله دن زیاده
 یکجهت، یک لسان بر شرطنامه یه مشاهدیلر. بویولده بر وثیقه معطی له طرفندن
 یازیلیر - بیلیم که معطی له تعبیری ده طوغری می؟ -، معطی یه امضا و تصدیق
 ایتدیریلیر؛ مداوله و مذاکره، بسبتون متقابل مساعدات، نادراً وقوع بولور.
 سند اساساً و حقاً احد طرفینک حقوقنه ناظر و متکفلدر. طرف دیگره راجع
 اولان احکام ایسه تصحیح و تعیین حق، تحدید حریت، تحمیل وظیفه و تقید
 اطلاق حرکاتی متضمن درکه بوده طبیعت و ضرورت حالدن انبعاث ایلر.

مع هذا قوانین اساسیه علی العاده هیجانی دملرده مهتر قلملرله یازلدینی
 و حیات ملیهنک بری برندن کلیاً فرقلی ایکی قسمنه مقسم اولان بر نقطه ده طوغوب
 ماضی یه هیچ بکزمیه جک بر آیینک حاکمیتنه، نظم و تنسیقنه سوق اولدینی ایچون
 روش عصره، احتیاجات زمانه کوره تأمین کفایتی لابددر. او آوان تهسیج
 اعتدال و سکیخته مبدل اولنجه؛ ملتک ادراک و احاطه سی، نفوذ نظری، بصیرتی،
 محاکمه سی عوارضدن تخلصله قابلیت اصلیه سی بولنجه محصله معرفتی، جامعه
 عرفانی اولان دماغ مبعوثانک مشغله اولاسی، محاطی، قانون اساسی اولمالیدر.

بزه دخی مبعوثلر مرکز بی فائده مناقشاته ، بستیون ماضی به استغراق ایله احوال گذشته حقیقه بی سودی سودناکنه غالب مباحثاته بدل ، ماضیدن آلدیغمز درسلمری تذکار وتذکر ایدرک مستقبله نصب ومد نظر ایتملری و اول امرده هجت ناموسمز ، برات معالی حریمز اولان قانون اساسی ضامن اولدینی فوایدی پرورسز ، محذورسز ، تام وکامل ، ووروب ویرمدیکنک تدقیقه نقصانلری جبر ایتمکه سی ایلملری مأمول ومنتظردر .

فی الواقع قانون اساسیمر اهمیتله نظر تقئیشن امرار اولنغه محتاجدر . محضا مداوله افکاره وسیله اولمق اوزره قانونده نه کی نوافض کورمکده اولدیغی سوبلمک ایسترم . لاعلی التعین مثالار آلورم .

اوتوز التنجی مادهده : « مجلس عمومی منعقد اولدینی زماندرده دولتی برخطاطره دن ویاخود امنیت عمومی بی خلدن وقایه ایچون برضرورت مبرمه ظهور ایتمدیکی وبوبابده وضعنه لزوم کورینه جک قانونک مذاکره سی ایچون مجلسک جلب وجمعه وقت مساعد اولدینی حالده قانون اساسی احکامنه مغایر اولماق اوزره هیئت وکلا طرفندن ویریلان قرارلر هیئت مبعوثانک اجتهایله ویریه جک قراره قدر باراده سنیه موقتاً قانون حکم وقوتنده در » دینلمشدر .

بوماده « قانون اساسی احکامنه مغایر اولماق اوزره » قیدی محتوی بولندینی حالده بیله مبهمدر ، محتاج ایضاحدر . ایلك مجلس مبعوثانک عاقبت الیه سندن طولانی احوال حاضرده ملتک منافع حیاتیه سنه تعلق ایدن مسائل ثمانله ده شک وارتیاب کوستره سی ، آرق غفلت ویافضله اعتمادوصمیمیتله حرکت ایده مامسی و«مخاطره» و«ضرورت مبرمه» دنییلان شیرلر — که صورت تلقی به کوره تحولات عرض ایدوب شکلی ماهیتنه ، کسوه سی نفسنه توافقی ایتمیه ییلیر — انلری تعیین ایتمدرمک ایستمسی ، قابل توضیح وتمثیل اولدقارینی ادعا ایتمی طبعی وبخادر . بالاده ذکر ایتمدیگمز قیدک اهمیتتی کرچه انکار اولنه من . فقط معطوف علیهی اولان قانون اساسینک نقائصندن ، یک چوق احکام اعتباریه فقدان وضوحندن قطع نظر ، — نفسنده مهلك میقروب طاشیمه قیلندن — مضر فقراتی بیله واردر . اشته « موادشتی » فصلنده اداره عرفیه دن بحث ایدن یوز اون اوچنجی

ماده نك فقره خاتمه سی : « حكومتك امنیتی اخلال ایستكاری اداره ضابطه نك تحقیقات موثوق سی ایله ثابت اولانلری ممالك محروسه شاهانه دن اخراج و تبعید ایتمك منحصرأ ذات حضرت پادشاهینك یدافتدارنده در . شونك تطبیقاتدن سرنوشت ملته نه قدر سعالور سیاه منضم اولدینی معلوم در .

بناءً علی هذا بوفقره نك قانون اساسیمزدن دفع و اخراجی امرنده کی لزوم عاجل و مطلق ، اوتوز التبحی ماده ده ملحوظ اولان حالاتك — تعداد استقصائی صورتنده دكل ، فقط هیچ اولمازسه — تمثیلاً بر درجه یه قدر تبیینده دخی وارد در . بزاداره سابقه نك ایلك زمانلرنده چیقان قوانین موقته دن « موقت » كله سنك قووالانوب حذف ایدلدیكنی و سلامت دولت و خیر ملت نامنه بر سوری جهله وادائی طرفندن پایلان قانونلرله ملكك تخریب ، دولتك تضعیف ، حقوق ملك تاراج اولندیغنی فصل اونوته بیلیرز ؟ البته احوال حاضرده مجلس مبعوثان خارجنده ، قانون شكل معصومنده ، اجرا آت مستقبلیه ضرورت و مبرمیت اكسا ایده جك مخاطره یه دائر ، ولو بجل ، معلومات ایدنك ، نتائجی ، عواقب احوالی تقدیر و تخمین ایتمك ایسترز . حتی مجلس مبعوثان اعضاسی مملكتلرینه عودت ایتمكه علی العموم خبر و خطابك دائرة امكان حصولندن خارج قالمش دیمك اولیه جققرلندن « ضرورت » له ابرام ی بر دقیقه ده بر قانون اسقاطنی استلزام ایده جك راده لره — نعوذ بالله — وارمدینی تقدیرده بالمخبره استشاره ملیه نك وجوبنی اشعار ایدیچی بر فقره نك شوماده ده یربولسنی تمی ایدرز .

بالخاصه جای نظر در كه قانون اساسینك حال موجودینه كوره هیئت و كلانك مجلس ملیدن تكون و تشكیل ایلمسی ضروری دكلدر :

« مسند صدارت و مشیخت اسلامی طرف پادشاهیدن امنیت بیوریلان ذاتلره احواله بیورلدینی مثللو سائر و كلانك مأموریتلری دخی بازاده شاهانه اجرا اولنور — ماده ۳۷ » حقوق حكمداری بی تعداد ایدن یدنجی ماده دخی « و كلانك عزل و نصی » كله لریله ابتدا ایدیور .

مجلس مبعوثان عنندنه معتمد اولیان بر هیئت و كلانك — قانون اساسی شمعدیكی كبی قالسه بیله — محافظه موقع ایتملی مشكل وهله بقالرنك تمادیسی

مستحیل اولور ایسه ده مبعوث انتخابانده يك فنا هزیمتله اوغرایانلرك مساند وکلانده ثابت بولندقلرینی کورن بومملکتک غرائب شوئی احصایه کلز . [۸] مجلس مبعوثان میعاد قانونیسسنده طاعلیدینی زمان امنیت واعتماد ایتمش اولدینی حالده برافدینی هیئت وکلا مارت ایله تشرین ثانی ارهسنده دیکشمک ، تحولاته اوغرامق محتملدر و ملت مجلسی اوکنده تشکل ایتماش وانک مرافیات ومواخذاتندن وارسته قلمش برهیئتک لوش قاراملق مقرراتندن احتراز کرکدر . شو اسبابدن ناشی هیئت وکلانک کیف مایشاء عزل و نصب اولنسه میهرق تشکیلی وظیفه سی مجلس مبعوثانده اکثریت وغالبیق ظاهر اولان فرقیه توجیه ایله بعدالتشکل تصدیق اولنیه یله جکئی و وکلانک - معنای مستعملنده - عزل اولنقله دکل ، فقط مجلس حضورنده معتمد اولمقدن قالنجه استعفا طریقیله موقع اقتداردن چکیله جکئی قید ایتمک مقصد و غایه مشروطیه موافق اولور . برده قابینه ده قسماً تبدل وکلا وقوعنده هر یرینی دیکشدره نك وعضو جدیدک یاخود اعضای جدیدنك مأموریتی قابینه ریاستنجه ایضا اولندقدن سوکره تصدیقه محتاج اولماق لازم کلیر . آنک ایچون ۲۷نجی ماده نك صدر اعظمه شیخ الاسلامدن ماعدا وکلایه تعلق ایدن فقره لری و ۷نجی ماده نك ایلك اوچ کله سی تعدیل و ویردیکمز تفصیلات دأره سنده تصریح ایدلملیدر .

۴۴نجی ماده ده مجلس عمومینک مدت اجتماعی بختنده کی « تنقیص » کله سی چیقارالملیدر . میعادنده اجتماع ایدن مبعوثان لزوم کورورلرسه مارت ابتداسنده

[۱] تشرین ثانی نك یکریمی طقوزنجی کیجه سی نتیجه ننان استانبول انتخاب مبعوثانی لیسته سندن برقاج مثال :

طوبلادینی رأیلر

۳۰

۱۸

۲

اسامی

اوقاف ناظری شمس الدین بك

صدر اعظم کامل پاشا

اورمان ومعادن ناظری ماوروقورداتو افندی

استانبول منتخب ثانیلری ۵۱۵ کشی ایدی . ۵۰۷ سی رأی ویردی . مبعوث انتخاب اولنلرده اك چوق رأی ۵۰۳ مقدارنده رفیق بکه ویرلدی . اك آزعیت آرا تام ۳۴۰ در .

طاغلمیه بیلیرلر. حسب اللزوم میعاددن اول طویلا نان مجلس بر حال فوق العاده دن طولای نی تجمع ایتمش اوله جغندن، یعنی قوه اجراییه نك یالکیز باشنه حل و تسویه سنه مقتدر اولدیغی بر کیفیت مهمه اوزرینه اجتماع ایدم جکندن تقدیر مدت حال اجتماعده قاله جغنی تقدیر کندینه عائد اولمق موافق منطقدیر. مجلس مبعوثانك فقتانی یوزندن ملتده آچیلان یارملرک قانی هنوز قورومدی. بالفرض وکلای ملتک مقرر حکومتده مهل معیندن فضله اقامتده ضرر کورنسه بو ضرر - صورت مأموریتلری قانون اساسینک شکل حالینده وقوع بولدجه مؤتمن و مقنع اولیان اویچ بش وکلانک نفعنه مرجح در دیمک خیرلی اولور. برده مبعوثلر اجتماعات عادی سنویه بدأ ایچون، کذلک قانوناً معین اولان مدت مأموریتلرینک ختامندن سوکره انتخابات جدیدیه شروع ایچون ۴۳نجی ماده نك متضمن اولدیغی رسوم دن آزاده قالمالیدر.

۴۶نجی ماده ده مبعوثانک تحلیفندن بحث اولنیور. تحلیف نهدن طولای صدراتعظمک حضوریه مقیددر؟ مجلس انعقاد ایدنجه اعضادن اک مسنی ریاست اید یورمه جکدر، بعده رئیس و رئیس ثانی انتخاب اولنه جقدیر. مبعوثلر یا او اک مسن رییسک یا خود انی استخلاف ایدم جک رئیس مختارک محضرنده یمین ایدرلر. اکلاشلدیغنه کوره قوه اجراییه حاکم کورولور و وکلای ملت آنک نظرنده محکوم و مادون بولنیور. حقیقت حال ایسه بو دکدر. - عبارة یمینه کلنجه قیود لازمه دن عاریدر.

۵۱نجی ماده ده مقررات ایچون موضوع اولان «اکثریت مطلقه» قاعده سی مقارن حق و صواب کورمکده معذورز. بزه اویله کلیورکه بره قدر ایسه بیله جک اولان بش اون فضله رأی ایله مهم مهم قرارلر اتخاذ ایدم بیلیمک محذور دن، خطردن سالم دکدر. شونده کی اطلاقک تعقیدی و «ثلثان اکثریتله مشروط اولیان خصوصاً» جمله نك ایضاحی متعنا اولمسنه قارشو ۵۳نجی ماده ده اعیانه (فقط صورت انتخاب و تعینلری مرضی ملتیه توفیق ایدمک شرطیه) و مبعوثانه عطفاً مندرج اولان قانون تنظیم و تعدیلنک تکلیفی و اعمالی حق

مطلق قلمسی ارزو ایدیلیر .

۶۰ ، ۶۱ و ۶۲ نجی ماده لر تأمینات کافیه یی جامع دکلردر . ممالک سارده ده اولدینی کبی هیئت اعیان اعضاسنک کافیه سی یاخود شمیدیک هیچ اولمازسه نصفی مبعوثلر منللو ملت طرفندن اختیار وانتخاب اولتالیدر . بو بایده اصول انتخابیه وضعی مجلس ملینک ایلک وظیفه لرندن اولمق لازم کلیر . اعیانده مبعوثلردن بشقه و فضله اوصافی آرانه جفتندن هیئت مبعوثان و هیئت اعیان احد جهتی بی لزوم عد ایتدیره جک ماهیت واحده ده اوله میه جقلرندن انتخاب ملینک بالعموم هیئت اعیان اعضاسنه تشعیلی غیر مصیب ویا بی فائده اوله ماز . ۶۱ نجی ماده ده : «هیئت اعیانه اعضا تعیین اولنه بیلیمک ایچون آثار و افعالی عمومک وثوق و اعتمادینه شایان ...» وصفلری موجوددر . المزده کی قانون اساسی یه نظراً بو اوصافک نبوتی مجهول ویا ملتجه خلافی ثابت بولمق حالنده متخبرک اعیانلقسدن اوزاقلادیرلمسی دشوارددر . هله ۶۱ نجی ماده نك صایدینی مناصب عالییه اصحابندن هیئت اعیانه کیرمکه لابق اولانلری سچمک وبولمق فی یومنا دهّا زیاده مشکلدیر . اوتوز ایکی ییلی قارارتان اداره مستبده اولیه مقامات رفیعیه اشخاص سفلیه بی اوطورتور ، برچینلردی .

تکرار آجق اوزره بحثی بو هفته شوراده کسورم . قانون اساسیمزک محتاج ایضاح واکمال اولدیغنه دائر سوزلر ، مثاللر دهّا وارددر .

ابن الضیا

احمد رشید

اجانبک ممالک عثمانیه ده تصرف املاکنه دائر قرارنامه نك برفقره

مختلف فیهای حقنده مطالعه نامه

اون ایکنجی نسخه دن مایعد :

مسئله کرک حقوق دولیه و کرک دولت علیه نك قوانین داخلیه سی و مناسبات دولیه سی نقطه نظرندن حائر اهمیت اولمغله مدت عمرینک قسم